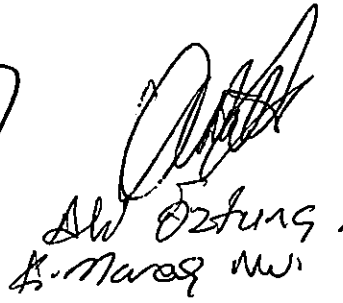

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

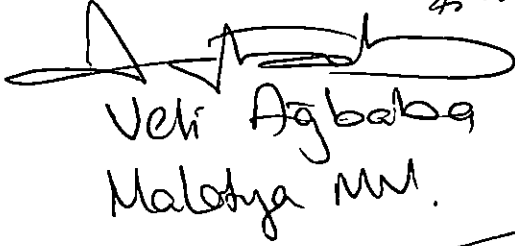
Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı Mesleki Eğitim Merkezleri (MESEM), hali hazırda ülkemizde mevcut olan çocuk işçiliği sorununu artırmakla birlikte çocuklarımızın ucuz iş-gücü olarak kullanılmasına ve iş cinayetlerine kurban gitmesine sebep olmaktadır. Bu nedenle; MESEM projesinin sorunlarının detaylı olarak araştırılması amacıyla Anayasa'nın 98, TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz.

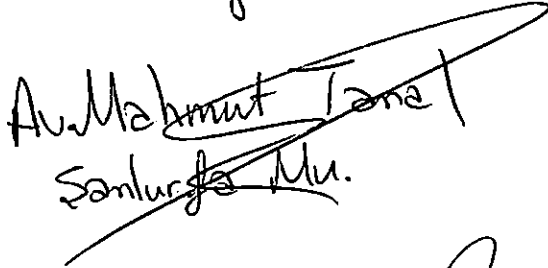

Cemal Uzun
Miyale Mv.

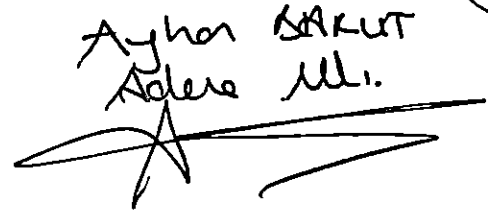

Ali Öztunç
K. Nareç Mv.

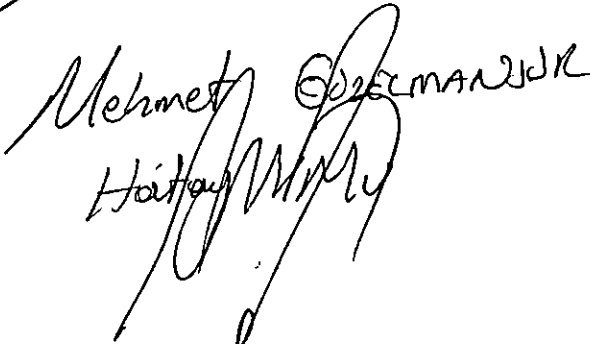
Nermin Yıldırım Kara
Hatay Milletvekili

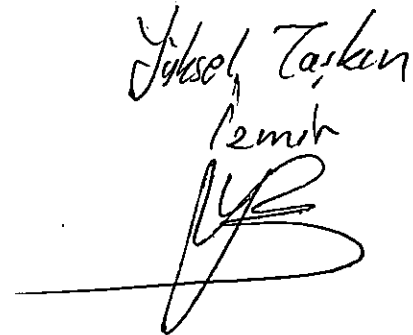

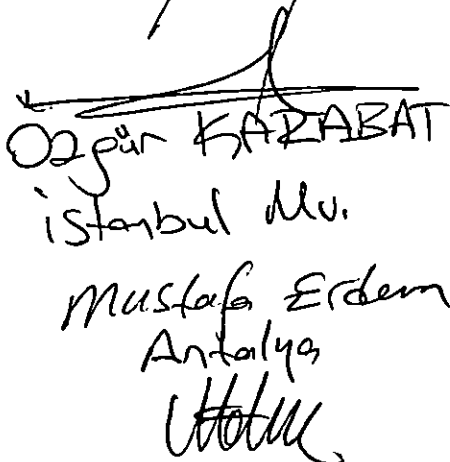

Veli Ağbaba
Malatya Mv.

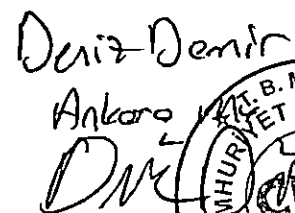

Ali Mahmut Taner
Sarıyer Mv.

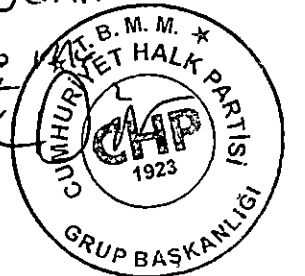

Ayhan Sakut
Adana Mv.

Mehmet Özerman
Hatay Mv.

Yüksel Tarkan
İzmir Mv.

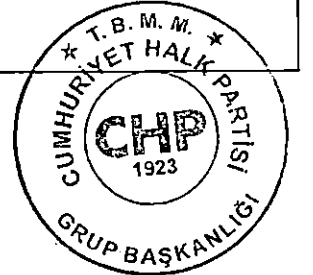

Özgür KARABAT
İstanbul Mv.
Mustafa Erdem
Antalya
Uttuk

Deniz Demir
Ankara Mv.

436. Sayılı Meclis Araştırma Önergesi İmza Çizelgesi

	Adı Soyadı	Seçim Bölgesi	İmza
1	Yunus Emre	İstanbul	Yunus Emre
2	Cemal Mulla	İstanbul	Cemal
3	Yalçın DİNÇEK	MERSİN	Yalçın DİNÇEK
4	Mahir FAAT	İzmir	Mahir FAAT
5	Ömer Fethi Güler	Konya	Ömer Fethi Güler
6	Orhan Sevil	Bursa	Orhan Sevil
7	Eyüp Emre ARMAĞAN	Zonguldak	Eyüp Emre ARMAĞAN
8	Cevdet AKAY	Korumbuhur Mu.	Cevdet AKAY
9	Pölgün Beybol	Aydın Mu	Pölgün Beybol
10			
11			
12			
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			

GEREKÇE

Mesleki Eğitim Merkezleri (MESEM) Millî Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak 9 Aralık 2016 tarihinde yayımlanan kararla kuruldu. Bu karar neticesinde daha önce çıraklık eğitimi olarak adlandırılan eğitim sistemi örgün ve zorunlu eğitimin kapsamı altına alındı. 25 Aralık 2021 tarihinde 7346 sayılı kanun ile yapılan düzenleme neticesinde MESEM kapsamında staj yapacak 9,10, ve 11. sınıf öğrencilerine asgari ücretin en az yüzde 30'u, 12.sınıftaki kalfalığa yükselen öğrencilerin ise asgari ücretin en az yüzde 50'si kadar ödeme yapılması kararlaştırıldı. Böylece MESEM kapsamındaki öğrencilerin hem ücretleri hem de iş kazası ve meslek hastalıklarına karşı sigortaları devlet tarafından karşılanmaya başlandı. Bu durumda işverenler maddi bir sorumluluk altına girmeden öğrencileri çalıştırma hakkı kazandı.

Dönemin Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer tarafından "işverenin üzerinden maddi yükü aldık" ve "aradığım elemanı bulamıyorum retoriği tarih olacak" diyerek müjdelediği değişiklikler neticesinde; öğrencilerin eğitim hakları ihlal edilerek ucuz iş gücü olarak kullanılmalarının ve çocuk işçiliğinin yasal kılıfa sokulmasının önü açıldı.

İşyerleri maliyetlerinden arındırılmış, öğrencileri çırak-kalfa adı altında talep ederken öğrencilerin ise bir güne sıkıştırılmış teorik eğitimden sağlıklı şekilde faydalanamadığı ortaya çıkmaktadır. Buna ek olarak; birçok işletme MESEM kapsamında öğrencileri mesai dışındaki saatlerde kayıt dışı olarak verilen ücretlerle ya da ücretsiz şekilde istihdam etmektedir. Bazı MESEM'lerde ise aynı ilde yaşamayan insanların bile öğrenci olarak kayıt ettirildiği, akrabalık ve hısımlık dolayısıyla bu merkezlerden para elde ettiği iddia edilmektedir.

MESEM projesi kapsamında çalıştırılan öğrencilerin iş yerlerindeki durumlarına dair nasıl bir denetleme yapıldığına dair kamuoyunu aydınlatıcı bir açıklama bulunmamaktadır. Çocuk işçiliği yoksulluğun en önemli nedenlerinin başında gelmekle beraber son zamanlarda topluma yayılan derin yoksulluk neticesinde aileler asgari ücretin belirli bir tutarındaki ödemeleri alabilmek için bu duruma razı olmaktadır.

Özellikle çocuk yaştaki kişilerin yeterli tecrübe edinmeden çok tehlikeli işlerde çalıştırılması ve emek sömürsüne maruz kalması sonucunda birçok iş cinayeti meydana gelmektedir. Geçtiğimiz haftalarda, Kütahya'da, staj gördüğü atölyede üzerine sunta blokları devrilmesi sonucunda 15 yaşındaki Erol Can Yavuz hayatını kaybederken, yine İstanbul'da demir-çelik fabrikasında staj yapan 14 yaşındaki Arda Tonbul sac bükme makinesine sıkışarak hayatını kaybetmiştir.

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi'nin iş cinayetleri raporuna göre; 2023 yılında 14 yaş ve altı 22 çocuk işçi, 15-17 yaş arası 32 çocuk işçi hayatını kaybetmiştir. MESEM gibi projeler de hali hazırda çözülemeyen çocuk işçiliği sorununu daha da yıkıcı hale getirmektedir. Başta ucuz-iş gücü, çocuk işçiliği ve iş cinayetleri gibi etkenlere sebep olması da göz önünde bulundurularak MESEM projesinin sorunlarının detaylı olarak araştırılmasına yönelik olarak meclis araştırması komisyonu kurulmasını arz ederim.

